

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

تلخیص پژوهشی

"بررسی تجارب کشورها در زمینه معافیت مالیات بر درآمد فعالیت‌های هنری"

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: زهره دانشمندی

۲	کات برجت
۲	□ مقدمه
۳	مبانی نظری اعمال معافیت در مالیات بر درآمد
۴	معافیت فعالیت های هنری از مالیات بر درآمد در قانون مالیات های مستقیم
۵	بررسی تجارب برخی کشورها در حوزه مالیات ستانی از فعالیت های هنری
۵	آمریکا
۵	انگلستان
۵	مالزی
۶	پاکستان
۶	هندوستان
۶	کره جنوبی
۷	ایرلند
۷	توافق نامه های بین المللی
۷	برخی ملاحظات درباره وصول مالیات از فعالیت های هنری
۸	کلام آخر

- برر سی قوانین و مقررات مالیاتی برخی ک شورها حاکی از این ۱ ست که در هر نظام مالیاتی مجموعه‌ای از معافیت‌های مالیاتی خصوصاً در زمینه مالیات بر درآمد، وجود دارد که به عنوان عدم النفع عمومی شناخته شده و در بودجه عمومی کشورها به صورت شفاف و به عنوان هزینه‌های مالیاتی منعکس می‌شود.
- در ایران به بسیاری از فعالیت‌های هنری - فرهنگی از پرداخت مالیات بر درآمد معاف هستند که از جمله آنها می‌توان به تهیه کنندگی، کارگردانی، بازیگری، گویندگی، دوبلوری، پخش و فروش آثار تصویری و صوتی، آهنگ سازی، نوازندگی، خوانندگی و ... اشاره کرد.
- تجربه برخی ک شورها همچون انگلیس نشان می‌دهد که درآمد هنرمندان مانند دیگر درآمدها با نرخ تصاعدی ۲۰ تا ۴۵ درصد مشمول مالیات بر مجموع درآمد قرار می‌گیرد و یا نرخ‌های مالیات بر درآمد در کشور مالزی از ۵ تا ۲۸ درصد به صورت تصاعدی تغییر می‌کند و هنرمندانی که بالای ۳۴ هزار رینگیت (معادل ۸۱۰۰ دلار) در سال درآمد دارند، مشمول مالیات بر درآمد هستند؛ در پاکستان، همه هنرمندان همچون سایر شهروندان بر درآمدهای داخلی و خارجی خود با نرخ‌های تصاعدی بین ۵ تا ۳۵ درصد مشمول مالیات قرار می‌گیرند و یا در هندوستان، هنرمندان یکی از مشمولان مالیات بر درآمد مانند سایر قشرهای جامعه هستند.
- به گفته کارشناسان، گرچه اعطای معافیت بدون هیچ قیدی به فعالیت‌های هنری از منظر عدالت اقتصادی چندان قابل توجیه به نظر نمی‌رسد، اما هر چند به هر دلیل قرار است از برخی فعالیت‌های هنری در کشور حمایت‌هایی از جنس حمایت‌های مالیاتی صورت پذیرد، با توجه به اصول مالیاتی باید محدود، مشروط و موقتی باشد.

□ مقدمه

ماجرای آنجا آغاز شد که در لایحه بودجه سال ۹۹ تداوم مالیاتی فعالیت‌های فرهنگی، هنری، انتشاراتی و مطبوعاتی توسط سازمان برنامه و بودجه؛ طی روزهای گذشته مورد توجه رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی قرار گرفت و واکنش‌های متفاوتی در این خصوص برانگیخت. به موجب این خبر، بند مربوط به معافیت ۵۰ درصدی اصناف فرهنگی و هنری که پیش‌تر در لایحه بودجه سال آینده گنجانده شده بود، توسط دولت در بودجه ۹۹ حذف و اصناف یادشده کماکان صددرصد از مالیات معاف خواهند بود.

از آنجایی که یکی از راهبردهای ایجاد توسعه و رشد اقتصادی پایدار در کشور کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است، لذا انجام برخی اصلاحات در ساختار غیرکارآمد نظام مالیاتی کنونی، ضروری است؛ هر چند که در عمل وجود پایه‌های مالیاتی محدود و فهرست بلندبالای معافیت‌های مالیاتی در کشور باعث شده که عدالت مالیاتی خدشه‌دار شود. با توجه به

اینکه در ایران معافیت‌های مالیاتی زیادی وجود دارد که می‌توان به درآمدهای فعالان اقتصادی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، سود سپرده‌های بانکی، صادرات برخی از مواد خام، فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی، مدارس غیرانتفاعی و فعالیت‌های فرهنگی، هنری اشاره کرد.

به همین سبب، ضروری به نظر می‌رسد که بررسی تجارب کشورهای مختلف در زمینه معافیت‌های مالیاتی می‌تواند در اعمال معافیت‌های هدفمند در کشور راهگشا باشد. لذا برای بررسی بیشتر این موضوع در این گزارش^۱ تلاش شده است تا ضمن بیان چرایی اعمال معافیت بر درآمد در نظام‌های مالیاتی، به بررسی تجربه سایر کشورها در اعطای معافیت به فعالیت‌های هنری پرداخته شده است.

مبانی نظری اعمال معافیت در مالیات بر درآمد

بررسی قوانین و مقررات مالیاتی سایر کشورها حاکی از این است که در هر نظام مالیاتی مجموعه‌ای از معافیت‌های مالیاتی خصوصاً در زمینه مالیات بر درآمد، وجود دارد که به عنوان عدم النفع عمومی شناخته شده و در بودجه عمومی کشورها به صورت شفاف و به عنوان هزینه‌های مالیاتی منعکس می‌شود و در واقع از محل منابع متعلق به عموم مردم، به قشر خاصی به دلایل مختلف معافیت داده شده است. به طور کلی دلایل وضع معافیت‌های مالیات بر درآمد را می‌توان به صورت زیر طبقه بندی کرد:

۱- معافیت به دلیل فعالیت‌های اجتماعی و خیرخواهانه: معمولاً وجوه یا درآمد موسساتی که صرف فعالیت‌های اجتماعی و خیرخواهانه می‌شود، از مالیات بر درآمد معاف هستند. نمونه‌هایی از وجوهی که در برخی از کشورها بر این اساس از مالیات معاف هستند عبارتند از: مستمری‌های بهزیستی، بورسیه‌ها و پرداخت‌های جبرانی. در ایران نیز کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی موسسات خیریه و عام المنفعه معاف از پرداخت مالیات است.

۲- معافیت به دلیل توافقنامه‌های بین‌المللی: برخی معافیت‌ها در نتیجه توافقنامه‌های بین‌المللی، قراردادهای یا برخی روابط موجود، اعمال می‌شود. برای مثال، کشوری که توافقنامه وین در زمینه روابط بین‌المللی را امضا کرده است، موظف خواهد بود برخی از درآمدها را از مالیات معاف کند.

۳- معافیت به دلیل وجوه ساختاری: برخی درآمدها صرفاً به دلایل ساختاری از مالیات معاف می‌شود. این کار برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف در مالیات بر درآمد یا دیگر مصوبات مالیاتی صورت می‌گیرد. برای مثال برخی از کشورها وجوهی مثل سود سپرده بانکی را در منبع و به شکل مالیات نهایی نسبت به درآمد، مشمول کسر مالیات تکلیفی می‌کنند و این وجوه را در درآمد سالیانه منظور نمی‌کنند، به طوری که جلوی احتساب دوگانه گرفته شود.

۴- معافیت به دلیل هزینه‌های اجرایی: در مواردی به دلیل اینکه هزینه‌های اجرایی وصول مالیات بیش از منافع آن است، برخی از درآمدها از پرداخت مالیات معاف می‌شوند. معافیت درآمد حاصل از کشاورزی (به خصوص کشاورزان خرد) در ایران می‌تواند از این جنس باشد.

۵- معافیت به دلیل پدیده شپرد برخی فعالیت‌ها: در مواردی به دلیل ایجاد انگیزه برای پیشبرد برخی فعالیت‌هایی خاص، معافیت‌هایی وضع می‌شود. برای مثال در برخی از کشورها درآمد صندوق بازنشستگی برای ترغیب اندوخته بازنشستگی از مالیات معاف است.

۱- گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس بررسی تجارب کشورها در زمینه معافیت‌های مالیاتی است، دی ۱۳۹۸

معافیت فعالیت‌های هنری از مالیات بر درآمد در قانون مالیات‌های مستقیم

بر اساس بند «ل» ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم برخی از فعالیت‌های فرهنگی و هنری از مالیات بر درآمد معاف هستند. به موجب این بند، «فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذیربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است». یادآوری می‌شود که به موجب ماده ۱۴۶ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، معافیت مذکور تحت عنوان مالیات با نرخ صفر منظور می‌شود. بنابراین ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک در موعد مقرر، شرط برخورداری از هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی است و در صورت عدم ارائه اظهارنامه، دفاتر یا اسناد و مدارک، مودی مطابق احکام و ضوابط قانون مالیات‌های مستقیم مشمول قانون مالیات و جریمه می‌شود. با این وجود همچنان شفافیت مورد انتظار در این حوزه وجود ندارد.

بر اساس «دستورالعمل اجرایی در خصوص فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی، فرهنگی و هنری»، فعالیت‌های مشمول مالیات معافیت بند «ل» فهرست شده است که معافیت‌های مربوط به فعالیت‌های هنری در این دستورالعمل مطابق جدول زیر است و فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی و فرهنگی نیاز به گزارش‌های مستقلی دارد:

فعالیت مشمول	نوع فعالیت
فیلمنامه نویسی، تهیه کنندگی، کارگردانی، صداگذاری، فیلمبرداری، طراحی صحنه و لباس، تدوینگری، مدیریت تدارکات، فیلمبرداری، جلوه‌های ویژه، بازیگری، بدل کاری، چهره پردازی، خدمات لابراتوری، فیلم سازی، عکاسی، گویندگی، منشی گری صحنه، مدیریت تولید فیلم، آهنگسازی، دوبلوری، انیمیشن سازی، مستندسازی، مونتاژگری، بازیگردانی، نورپردازی، دستیار کارگردان و صداپردازی و نمایش فیلم و پخش و فروش آثار تصویری	تولید، تکثیر، توزیع و نمایش فیلم
آهنگسازی، تنظیم کننده آهنگ، نوازندگی، شعر، خوانندگی، ضبط و صداگذاری و تکنولوژی، پخش و فروش آثار صوتی	تولید، تکثیر، توزیع و اجرای صحنه‌ای موسیقی-پخش و فروش آثار صوتی و تصویری
نمایشنامه نویسی، کارگردانی، تهیه کنندگی، صداپردازی، طراحی صحنه، نورپردازی، بازیگری، مدیریت تدارکات، چهره پردازی، نمایش صحنه‌ای، روحوضی، پرده خوانی، تعزیه، خیمه شب بازی، عروسکی، سیاه بازی و خیابانی	تئاتر و نمایش صحنه‌ای
نقاشی، طراحی، خوشنویسی، مجسمه سازی، نگارگری	هنرهای تجسمی

همان‌طور که مشخص است بسیاری از فعالیت‌ها در این حوزه از پرداخت مالیات بر درآمد معاف هستند که از جمله آنها می‌توان به تهیه کنندگی، کارگردانی، بازیگری، گویندگی، دوبلوری، پخش و فروش آثار تصویری و صوتی، آهنگسازی، نوازندگی، خوانندگی و ... اشاره کرد.

بررسی تجارب برخی کشورها در حوزه مالیات ستانی از فعالیتهای هنری

در بسیاری از کشورها به دلیل وجود پایه مالیات بر مجموع درآمد، اکثر فعالیتهای درآمدزا از جمله فعالیتهای هنری مشمول مالیات بر درآمد است و افراد متعهد به پرداخت مالیات هستند. یادآوری می شود در بسیاری از کشورها به دلیل جایگاه خاص هنرمندان تلاش شده است از ظرفیت اجتماعی ایشان استفاده شود؛ به طوری که از مالیات پرداختی هنرمندان به عنوان یک اهرم انگیزشی برای افزایش مسئولیت شهروندی سایر مردم استفاده می کنند. در ادامه تجارب برخی از کشورها در این زمینه (اعم از کشورهای صاحب سبک در فعالیتهای هنری و کشورهای غیر از آن) مورد بررسی قرار گرفته است.

آمریکا

در آمریکا درآمد هنرمندان مانند هر درآمد دیگری با نرخ تصاعدی ۱۰ تا ۳۷ درصد مشمول مالیات بردرآمد سالیانه می شود و مانند هر فعالیت دیگری برای فعالیتهای هنری نیز مجموعه ای از هزینه های قابل قبول، مثل هزینه سفر، اجاره محل کار (استودیو) و ... در نظر گرفته می شود. در آمریکا قوانین سرسختانه ای برای جلوگیری از تخلفات مالیاتی در نظر گرفته شده است؛ به طوری که هنرمندان مطرح هالیوود نیز از جرائم سنگین مالیاتی در امان نبوده اند؛ زندان، مصادره املاک، جرائم نقدی سنگین از جمله جرائمی است که برخی از هنرمندان به دلیل فرار مالیاتی با آن روبرو بوده اند. در آمریکا علاوه بر اینکه درآمدهای عادی کسب شده توسط هنرمندان مشمول مالیات قرار می گیرد، به طور کلی جایزه های دریافتی آنها نیز باید جزو درآمدهای مشمول مالیات قرار گیرد و در اظهارنامه مالیاتی آنها گزارش شود. همچنین حق امتیازهایی که بابت حق کپی رایت یک اثر هنری دریافت می شود، در درآمد اظهاری افراد باید لحاظ شود.

انگلستان

در انگلستان نیز درآمد هنرمندان مانند دیگر درآمدها با نرخ تصاعدی ۲۰ تا ۴۵ درصد مشمول مالیات بر مجموع درآمد قرار می گیرد، به طوری که با افزایش درآمد مالیات بیشتری باید پرداخت شود. به عنوان مثال هنرمندانی که در انگلستان به صورت خوداشتغالی فعالیت می کنند، معمولاً ارزیابی ماخذ مالیات آنها به صورت خوداظهاری است، مگر آنکه کارفرما پیش از پرداخت حق الزحمه، مالیات آنها را کسر کرده باشد؛ البته برای برخی از آنها ترکیبی از این دو حالت است. در انگلستان برخی از هزینه ها به عنوان هزینه های قابل قبول در نظر گرفته می شود که از جمله آنها می توان به هزینه حمل و نقل برای مسافرت کاری، هزینه لباس خاص مرتبط با آن فعالیت، هزینه های اجاره محل کار، هزینه اشتراک ژورنال مرتبط با فعالیت و ... اشاره کرد؛ اگر در این کشور هزینه های قابل قبول بیش اظهاری شود، حساسیت دستگاه مالیات ستان بر این افراد زیاد می شود و نظارت دقیق آنها را به دنبال خواهد داشت. نکته قابل توجه این است که در این کشور هنرمندان کودک نیز باید درآمد خود را اظهار کنند و مالیات آن را مانند بزرگسال پرداخت کنند؛ همچنین در انگلیس نیز همانند آمریکا جوایز هنری به طور کلی مشمول مالیات قرار می گیرند.

مالزی

نرخ های مالیات بر درآمد در کشور مالزی از ۵ تا ۲۸ درصد به صورت تصاعدی تغییر می کند و هنرمندانی که بالای ۳۴ هزار رینگیت (معادل ۸۱۰۰ دلار) در سال درآمد دارند، مشمول مالیات بر درآمد هستند و می بایست اظهارنامه مالیاتی پر کنند. بخشی از درآمد هنرمندان معاف از مالیات است که در دستورالعمل های مجزایی این معافیت ها بیان شده است. به

طور مثال تا سقف ۱۰ هزار رینگیت از درآمد ناشی از انتشار کارهای هنری معاف از مالیات است و هرگونه درآمدی که از خارج از کشور عاید هنرمندان شود، نیز مشمول پرداخت مالیات نیست. همچنین هزینه‌هایی از جمله اجاره مکان برای کسب و کار و بهره‌های بانکی برای کسب و کارهای هنری معاف از مالیات است. هنرمندان بسته به اینکه یک کسب و کار راه انداخته باشند یا خیر می‌بایست دو فرم مجزا و متفاوت پر کنند که جزییات آن در دستورالعمل‌های این کشور موجود است.

پاکستان

در کشور پاکستان، همه هنرمندان همچون سایر شهروندان بر درآمدهای داخلی و خارجی خود با نرخ‌های تصاعدی بین ۵ تا ۳۵ درصد مشمول مالیات قرار می‌گیرند. با توجه به الگو بودن این قشر از جامعه، در موارد متعددی از ظرفیت‌های هنرمندان به منظور افزایش تمکین مالیاتی مردم استفاده می‌شود. به طور مثال سازمان امور مالیاتی این کشور سمینارها و نشست‌هایی پیرامون اهمیت پرداخت مالیات و ثبت دارایی‌های عموم مردم طبق قوانین کشور پاکستان برگزار می‌کند و در آن به طور خاص از قشر هنرمند دعوت کرده و لزوم پرداخت مالیات توسط این قشر به عنوان یکی از الگوهای جامعه را مطرح می‌کند. در رسانه‌های این کشور نیز در موارد متعدد، مالیات این قشر و میزان فرار مالیاتی آنها به دلیل اهمیتشان برای مردم مورد بررسی قرار گرفته که نشان از اهمیت تمکین مالیاتی قشر هنرمندان به عنوان یکی از قشرهای مورد توجه عموم جامعه دارد.

هندوستان

در کشور هندوستان، هنرمندان یکی از مشمولان مالیات بر درآمد مانند سایر قشرهای جامعه هستند. نرخ نهایی این مالیات به صورت تصاعدی از ۵ تا ۳۰ درصد تغییر می‌کند و طبق بررسی صورت گرفته، یکی از مشهورترین هنرمندان سینمای هند ۴۴۵ میلیون روپیه در سال ۲۰۱۸ مالیات پرداخت کرده است. مالیات پرداختی ۶ نفر از دیگر هنرمندان مشهور این کشور نیز در سال ۲۰۱۸، از ۳۹ تا ۲۹۵ میلیون روپیه گزارش شده است. در واقع با وجود اینکه هنرمندان کشور هند مبالغ زیادی در طول سال از دستمزد پرداختی و تبلیغات به دست می‌آورند، اما در سایت‌ها و خبرگزاری‌های این کشور مطرح می‌شود که اغلب آنها با پرداخت مالیات خود به دولت، به مسئولیت شهروندی خود نیز به نحو احسن عمل می‌کنند و از قشرهایی هستند که بیشترین مالیات را به دولت پرداخت می‌کنند و فرارهای مالیاتی احتمالی آنها سریعاً بررسی و رسانه‌ای می‌شود. به نظر می‌رسد همین مسئله باعث تشویق سایر مردم به پرداخت مالیات می‌شود.

کره جنوبی

نرخ مالیات بر مجموع درآمد در کشور کره جنوبی در سال ۲۰۱۸ از ۸ درصد آغاز شده و به صورت تصاعدی تا ۴۲ درصد افزایش پیدا می‌کند. مالیات بر مجموع درآمدهای قشرهای مختلف جامعه؛ از جمله هنرمندان، بازیگران، خواننده‌ها و سایر حرفه‌ها و مشاغل، اعمال می‌شود. با توجه به اهمیت جایگاه هنرمندان برای مردم، عموماً مالیات این قشر از جامعه در کره جنوبی زیر ذره بین قرار دارد و در رسانه‌ها گزارش‌های مختلفی از میزان مالیات آنها یا اجتناب و فرار مالیاتی آنها مشاهده می‌شود.

ایرلند

در ایرلند برخی از درآمدهای حاصل از فعالیت‌های هنری از پرداخت مالیات معاف است. در واقع در این کشور همه فعالیت‌های هنری معاف از مالیات نیست، بلکه تنها آثار هنری دارای شایستگی هنری و فرهنگی که صلاحیت آنها توسط کمیسیون درآمد احراز می‌شود از پرداخت مالیات معاف است. یک اثر هنری در صورتی شایستگی فرهنگی هنری دارد که از لحاظ ظاهری و محتوایی موجب افزایش چشمگیر یک یا چند جنبه از فرهنگ ملی و بین‌المللی این کشور شود. فعالیت‌هایی که می‌تواند از این معافیت بهره‌بردار شود، شامل موارد ذیل است:

کتاب، نمایشنامه، آهنگ‌های موسیقی، نقاشی، مجسمه

در این کشور برخی از کارهای هنری نیز به صورت کامل مشمول مالیات هستند که می‌توان به موسیقی‌های غیرفاخر، نقاشی‌های غیرسودمند و تکراری، مجسمه‌هایی کاربردی و ... اشاره کرد. نکته قابل توجه در مورد این معافیت‌ها آن است که معافیت‌های مالیاتی در مورد این فعالیت‌ها نمی‌توانند بیشتر از یک مقدار معین باشد.

توافق‌نامه‌های بین‌المللی

یکی از موضوع‌هایی که باید در قوانین و مقررات بین‌المللی در نظر گرفته شود، معاهدات و توافق‌نامه‌های بین‌المللی در حوزه مالیات‌هاست که برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف تدوین می‌شود. به دلیل اینکه فعالیت‌های هنری بازیگران و ورزشکاران در کشورهای غیرمقیم زیاد است، در این معاهدات به درآمدهای حاصل از این فعالیت‌ها توجه ویژه‌ای شده است. یکی از استانداردها درباره این قراردادها را سازمان همکاری و توسعه اقتصادی ارائه کرده است.

در تفسیر ماده ۱۱۷ استاندارد به تفصیل ذیل ۲۰ بند درباره اخذ مالیات از هنرمندان و ورزشکاران بحث شده است که خود حاکی از اهمیت این موضوع در مجامع بین‌المللی است. در بند «۱» این ماده مقرر شده است که «هنرمندان و ورزشکاران مقیم یک دولت متعهد را می‌توان در دولت متعهد درگیری مشمول مالیات کرد که فعالیت‌های شخصی آنها در زمینه‌های هنری و ورزشی در آن صورت می‌گیرد، خواه فعالیت‌های مزبور دارای ماهیت شغلی استخدامی باشد». در بند «۳» این استاندارد اشاره می‌شود که تنظیم تعریف دقیقی از هنرمند مشخص نیست، اما اصطلاح هنرمند مشخصاً شامل بازیگر سینما، بازیگر تئاتر و بازیگر آگهی‌های بازرگانی می‌شود^۱.

برخی ملاحظات درباره وصول مالیات از فعالیت‌های هنری

*** لزوم حمایت از فعالیت‌های هنری از طرقی به غیر از معافیت مالیاتی**

بر اساس مبانی نظری و تجارب سایر کشورها، حمایت از فعالیت‌های گوناگون به ندرت از مسیر اعطای معافیت مالیاتی آن فعالیت‌ها می‌گذرد و یکی از مهم‌ترین دلایل این مهم آن است که وجود چنین معافیت‌هایی غیرهدفمندی موجب بروز پدیده خزش معافیت‌های مالیاتی (تلاش برای معاف شدن گروه‌های مختلف) و نیز افزایش عدم شفافیت در فعالیت‌های مذکور می‌شود؛ مسائلی که هم اکنون به دلیل دامنه گسترده معافیت‌ها در قانون مالیاتی ایران شاهد آن هستیم. در واقع از یک طرف فعالیت‌های مختلف اقتصادی با استناد به معافیت سایر فعالیت‌ها به دنبال معاف نمودن خود

۱- الگوی موافقنامه نسبت به مالیات بردرآمد و سرمایه (نسخه ۲۰۰۵ کمیسیون سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در امور مالی)، معاونت فنی و حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور.

از پرداخت مالیات هستند و از طرف دیگر به اذعان فعالان عرصه فرهنگ و هنر کشور، جریان وجوه در این عرصه غیر شفاف و نامعلوم است. با توجه به آسیب‌های فراوان معافیت‌های مالیاتی، کشورها تلاش کرده‌اند از مسیرهای دیگری به بخش‌هایی که لازم است از آنها حمایت شود، اقدام کنند. به طور مثال می‌توان با افزایش منابع «صندوق اعتباری هنر» به حمایت (توسعه‌ای، معیشتی، بیمه‌ای و ...) از فعالان عرصه هنر در کشور پرداخت.

***در نظر گرفتن معافیت پایه**

هرچند اخذ مالیات معمولاً باعث افزایش شفافیت می‌شود، اما از لحاظ اجرایی باید طوری برنامه‌ریزی شود که هم مالیات قانونی به طور مطلوب اخذ شده و فرار از پرداخت مالیات صورت نگیرد و همچنین کمترین آسیب در این حوزه را به دنبال داشته باشد. برای مثال نباید همه هنرمندان مشمول مالیات قرار گیرند، بلکه همان طور که برای سایر مودیان مالیاتی (کارکنان دولت، اصناف و ...) یک معافیت پایه در نظر گرفته می‌شود، برای هنرمندان نیز باید این معافیت لحاظ شود، به طوری که صرفاً افراد با بیش از یک درآمد معین (سالیانه) مشمول مالیات شوند.

کلام آخر

با توجه به بیماری وابستگی کشور به درآمدهای نفتی طی سالیان متمادی و با توجه به آسیب جدی که این موضوع بر اقتصاد کشور و به ویژه بر سطح رفاه عمومی جامعه از این نوسانات درآمد نفتی وارد می‌شود، شاید بتوان گفت که یکی از اصلی‌ترین راه‌ها برای جلوگیری از این نوسانات و ایجاد و توسعه رشد پایدار اقتصادی در جامعه نیاز به تامین درآمدهای پایدار مالیاتی و در واقع مشارکت عمومی قشرهای مختلف در کاهش معافیت‌های مالیاتی است.

همان طور که پیش از این بیان شد، تجارب برخی کشورها در این خصوص نشان می‌دهد که این کشورها تلاش کرده‌اند تا از راه‌های اصولی و منطقی اقدام به اخذ مالیات کنند و بر این اساس، زمینه فراهم شدن رشد پایدار اقتصادی خود را در جامعه محقق کنند. اما متأسفانه در ایران، به دلیل معافیت‌های متعدد مالیاتی در موارد متعدد، این موضوع به خوبی محقق نشده است و به دنبال خود مشکلاتی را نیز به همراه آورده است.

هر چند که به گفته کارشناسان، گرچه اعطای معافیت بدون هیچ قیدی به فعالیت‌های هنری از منظر عدالت اقتصادی چندان قابل توجیه به نظر نمی‌رسد، اما اگر به هر دلیل قرار است از برخی فعالیت‌های هنری در کشور حمایت‌هایی از جنس حمایت‌های مالیاتی صورت پذیرد، با توجه به اصول مالیاتی باید محدود، مشروط و موقتی باشد که معافیت‌های کنونی حوزه هنر هیچ کدام از این شرایط را ندارد.